

Inhoud

De vorst schenkt vergiffenis 9

Genadebrieven in de laatmiddeleeuwse wereld

van de Bourgondische Lage Landen 11

Vorstelijke politiek en de genadebrieven 14

De grenzen tussen het recht en de literaire kunstgreep 20

De verhalen die eraan komen 25

HOOFDSTUK 1

Sociale spanningsvelden 35

Hertogelijke genade en het oplossen van disputen 39

Straatgeweld in het buurtleven 43

Aanhoudende conflicten 51

Gewone vendetta's 55

Werk, ambachten en professionele identiteiten 58

Genadeverlening, politieke bondgenoten,

vertolking van Bourgondische loyaliteit 67

Genade en de sociale wereld 82

DE GENADEBRIEVEN

Brief nummer 1 85

Brief nummer 2 88

Brief nummer 3 89

Brief nummer 4 91

Brief nummer 5 92

Brief nummer 6 94

Brief nummer 7 95

HOOFDSTUK 2

Geweld, eer en seksualiteit 105

- De spontaneïteit van het geweld 109
- De verplichtingen van de eer 115
- Eer, werk en mannelijke eigenwaarde 117
- Overspel en eer 121
- Clerus, seksualiteit en oneer 129
- Vrouwen in genadebrieven 133
- Seksuele zeden en de alomtegenwoordigheid van geweld 138

DE GENADEBRIEVEN

- Brief nummer 8 141
- Brief nummer 9 143
- Brief nummer 10 144
- Brief nummer 11 146
- Brief nummer 12 147
- Brief nummer 13 149

HOOFDSTUK 3

Huwelijksconflicten 161

- Een weduwe wordt geschaakt 161
- Het middeleeuwse huwelijk 165
- Instemming en vrije keuze in het huwelijk 168
- Burgerlijke gezagsdragers 171
- Vrouwenverleiding en vrouwenroof 174
- De casus van Antoinette de Rambures 178
- De gewelddadige schaking van weduwe Anna Willemszoon 186
- Gewelddadige of vrijwillige schaking?
 - Dirk van Langerode en Katharina Meulenpas 194
- Schaking als verleiding: Wouter Janszoon
 - en Hans van Liesvelt 200
- Genade voor vrouwenroof, politiek en de familie 204

DE GENADEBRIEVEN

Brief nummer 14 209

Brief nummer 15 211

Brief nummer 16 212

Brief nummer 17 216

HOOFDSTUK 4

Actrice, echtgenote of minnares? 225

Het verhaal in de genadebrief 225

Meervoudige belangen, meervoudige stemmen,
meervoudige waarheden 232

De Cricke-casus en de samenleving in de marge 237

Het intendit 241

Achttien stemmen, achttien waarheden 245

Sociale voetafdrukken 249

Passie, bezit en politiek 256

DOCUMENTEN

Document no. 1 259

Document no. 2 263

Document no. 3 271

Mensen en hun verhalen 289

Genadebrieven als sociale teksten en politieke wapens 292

Verhalen over zelfverdediging 294

Gender-thema's 296

Tussen tekst en sociale wereld 297

Dankwoord 299

Bibliografie 303

Register 323